

DIARI DE BUJA

DEL DIMÈCRES 7 ABRIL DE 1813.

Quánt surta es sòl per conta de sa Auròra patriòtica y mallorquina tant còm Judas Iscariòtes, jó no faré falta én avisár. Bé que pens que máy tendré tál encárrec.

Vuy ajudarém â fèr exámen de conciència â un qui tenia molt de zèl, però tant amárg còm una llimona verde.

Fèsta de Sant Antóni, y benedicció dels àsas.

PRIMÉR CÁS MORÁL SOBRE SA SARDÍNA VULGO ALÁTXA.

Quánt Sant Geróni conta lo que diu Sant Ignáci mártir en una carta de Syria per Roma en la qual enomena dit mártir deus leopárdos â n' es deus soldáts qui el gordávan méntres estáva pres, ¿fá mal S. Ignáci en dirhò, ô S. Geróni en contarhò? si fán mal uns hómos tán bóns ¿perque Reynál y Diderót no los delátan, acusan y fán condemnár? Si no fán mal en dir *leopárdos*, ¿perque há de ser mal enomenár *alátxa*? ¿Perventura no es sagrát es breviarí qui diu lo primér, còm se tróna en que se digué lo segón?

SEGON CÁS MORÁL SOBRE EL VULGO.

Hem de dár conta â Déu de tota paráula ociòsa. Señál que aquèsta es mála. *Vulgo* no trób que sia térme castellá, ni llatí adoptát en sa nóstra lléngo. Axó no es res. Sa supèrbia si que es dolénta, y es una gran supèrbia temir en tán póc als mallorquíns, còm si fos necessári aquèll *vulgo* per sabrer que *sardina* vól dir *alátxa*. Já heu sabíam, àbáns que s' Auròra mos hò digués, y àbáns que mos fés tán póca mercè. No mos trobám tán atrassáts còm axó. Però si élla pósa s' *alátxa* per fèr bulto, no se dup-ta de sa séua intenciò, y s' intenciò fá es cás.

CÁS TERCÉR SOBRE SA SARDÍNA.

¿Qual es pitjòr, dir *sardina* â un fráre, ô dir *Satanás*

â n' el vicári de Cristo? Cristo es impecáble y l' evangêli conta que Cristo â S. Péra li digué *Satanás*. Jó no he dit "tant â n' es bôn operári ô bé obrér de s' Iglèsia de Sinéu. ¿A n' â quína La-Raga s' opósa una comparánsa de péxos en un convént ahòn no manjen áltre cósa? S. Geróni conta que Cristo predicáva l' evangêli ab parábolas, perque es Syrios y Palestínos acostumávan â parlár d' aquést modo. Idó perque no m' havia de acomodár â s' auditóri? ¿Es axó cuántra es Decálogo, ô póc conforme â n' es manaments de la sánta máre Iglèsia? Es no pagar dêumas y primícias, ô fér fráú, si que heu es. Lo evangêli enomèna *bolítx* â la Iglèsia, y per axó es faêls son cóm â péxos. Si es faêls son péxos, ¿quin mál es dir *alátxa* â un faêl? Vóltros sou cóm frá Gargáy.

CÁS QUÁRT SOBRE S' ALÁTXA.

Cristo digué *reboua* â Heródes, quánt àlguns farisêus li diguéren que s' en enás, perque éll el volía matár. Enáu respongué Cristo, digáu â n' aquélla reboua que jó faré lo que deg, y no moriré fins que sia hóra. ¿Axó diu â un réy? No l' hey diu per alabánsa. Nóta. Heródes no tenía dret â sa fáma. Heu dig perque l' Auróra no prèngue motíu de dir desvergòñas, cóm heu féu quánt se desbocá cuántra una autoridád que sa Constitució mána, respectár ab so mes ált aprêcio y axí â vista y ciència de tot el póbble es réa, ô infractòra de sa Constitució. Heu dig perque l' Auróra sápia que qui predica cóm Cristo pót dir, y deu dir la veritat â n' es matéxos réis, cóm Natán â David.

S. Juán digué añéll â n' el bôn Jesus. S. Lluc anomèna petit â Zaquéo qui éra ric y es princípál dels qui cobrávan la rénda. Si S. Lluc ab tot axó que diu de reboua, de petit &c. no profána el sagrát evangêli, ¿cóm s' *alátxa* pót profanár sa tróna máncó sagrada que lo evangêli? ¿Que deis, Gargáys de Russò? Cóm vóltros enáu de quátre, perque diuan que sou sospitòsos de confráres de sa confraría dels qui vólen tenír s' ánima cóm ets ásas, já bástan per ára quátre casos en llóc de áltres tantas trávas ô tornets per aturár sa vóstra irracionalidát. Ara vull ser lliberal, tractántvos cóm â hómo, encáre que rustics ô ignoránts.

PRIMERA EQUIVOCACIÒ -AURORIÀNA.

NO FER DIFERÈNCIA ENTRE UN BUFÒ Y UN QUI TÈ GRÀCIA.

S. Felip Nêri, Sta. Terèsa y tots es qui se citan en es llibre *gràcias de la gràcia* tenían gràcia: y aquells qui quánt â sas Corts sa párla ab tota seriedát, se pósan â fér bambellètas y riáyas d' ása, aquésts son bufòns.

Q U Æ R I T U R :

Quid sit Aurora?

RESPOSTA, Y CONÇELL.

DECIMA.

R. Voleu sabrer que es l' Autòra

De la més funésta nít?

Es una espècie d' escrit,

Qui s' anómena *L' Auròra*.

C. Fugiu d' aquésta señóra;

No la prengüen en sas mans:

Qu' encáre que hey duguèn guánts

Las vos dexará apestádas;

Y sas costums estragadas,

A vóltros, y â n' els Infánts.

PREVENCIÒ AL CÁS, QUE NO ENTÉN TOTÓM.

DECIMA.

No hem treurèu es gát d' es sác:

Ya n' hé donát bona *idéa*;

Y no son de s' assambléa,

Qui estudie es Condillác.

¿ Qu' háas dit rès? ¿ Que páupes Xác?

¿ Qu' he afinát es niarò?

No hem digan calumniadó,

Que els he tornaré es jornal.

Mon llinátge es Améngual,

Mon Nom endevinenlò.

CANSÓNS QUE LLETGIAN UNS QUÁNTS ATLOTS

QUI PASSAVAN ES JESUS, Y NO SON GÓYGS, SINÒ VITUPÊRIS.

Dèim nòltros qui som atlòts
â n' es mallorquíns lleáls:
Gordáuvos d' es lliberáls,
quí ván cuántra es sacerdots.

Abusánt élls de s' imprénta
volian enganármos,
en nóm d' un estèl hermòs
sa doctrína mes pudénta
de la Fránce tán dolénta
mos dávan aquésts bagóts:
Gordáuvos &c.

Sortíren els Setmanáris
polítics y cristiáns
descobrint es perilláns
d' es francèsos emissáris,
indignes estrafoláris
qui...já son uns bóns burróts!
Gordáuvos &c.

En Lledòtréu còsequências
que élls volían amagán
per pó de no escarrufar
mássa prést sas conciências:
Vensúts de sas evidências,
los fá desdir cóm atlòts:
Gordáuvos &c.

Ells pensávan fer partít
en témps de sas eleccions,
y noy valguéran rahòns,
estánt el póbble advertít:

Notá. Axo de aturárlas, há ser avisánt â n' es supe-
riòrs, perque es servíls no som malcriáts, sinò que tot
hó dexám en sas máns de qui está en llóc de Déu.

Perdé es complót per petit
mitjas pessétas y vóts:
Gordáuvos &c.

Una ánima racional
que el Señor mos há donát
la té per un desbarat
aquèll qui es diu lliberál:
Jesus! y que es d' animál!
; quína guárda de burróts!
Gordáuvos &c.

May s' há vist tál còcurrência
en sa nóstra catedral
per sa quorèma; y es señal
de tenír nòltros creência,
já que no ténen tendência
es nòstros fracmasonóts:
Gordáuvos &c.

Se es vist â Sant Nicoláu
un concurs ben singular
qui sèmpre há fét rabiár
â n' els qui los donan cláu:
Escriviu mólt y xerráu
que aqui no volèm complòts
Gordáuvos &c.

TORNÁDA.

En sabrer que fán complòts,
aturáu es deslleáls:
Gordáuvos d' es lliberáls,
quí ván cuántra es sacerdots.

EN LA IMPRENTA DE SEBASTIÁ GARCÍA,
viu junt al forn den Fráu.